

Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри (за наявності)	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Вступ до романо-германського мовознавства. (Вступ до мовознавства. Історія німецької мови) Робоча програма освітнього компонента (Силабус)		Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Реквізити освітнього компонента

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>03 Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035 Філологія</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька</i>
Статус освітнього компонента	<i>Обов'язковий</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс (осінній, весняний семестри)</i>
Обсяг освітнього компонента	<i>4 кредити (120 годин):</i> <i>1 семестр (60 годин): 18 годин – лекції, 18 годин – практичні заняття, 24 години – СРС</i> <i>2 семестр (60 годин): 18 годин – лекції, 18 годин – практичні заняття, 24 години – СРС</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>1 семестр: МКР</i> <i>2 семестр: залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська/Німецька</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Канд. філол. наук, доцент кафедри української мови літератури та культури Онуфрієнко Олена Петрівна Старший викладач кафедри української мови літератури та культури Кушлаба Михайло Петрович Старший викладач кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Труцуненко Ірина Іванівна https://ktpnm.kpi.ua/node/255 Докт. філол. наук, професор кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Іваненко Світлана Мар'янівна https://ktpnm.kpi.ua/node/1724
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzM1ODU3Njg3MDA4?cjc=6ktngfd

Програма освітнього компоненту

1. Опис освітнього компонента, його мета, предмет вивчення та результати навчання

Вивчення історії німецької мови є невід'ємним компонентом формування іншомовної комунікативної компетенції, яка, у свою чергу, є складовою професійної компетентності майбутнього перекладача. Зміст дисципліни передбачає вивчення історичного розвитку сучасної німецької мови на всіх мовних рівнях та узагальнення тенденцій розвитку німецької мови.

Метою вивчення освітнього компонента є:

ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ФК 01 Здатність до усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

ФК03 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються;

ФК 04 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Предмет освітнього компонента полягає у систематизації основних понять та термінів мовознавчої науки, розгляді сучасних теорій мови, її сутності як явища людської культури; розвитку ідеї про структуру й систему; вивченні історичного розвитку німецької мови, її фонетичних, морфологічних, синтаксичних та словотвірних особливостей

Після засвоєння освітнього компонента студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН04 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН07 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів

ПРН 08 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності

ПРН 09 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію

ПРН12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють

ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

За структурно-логічною схемою ОП пререквізитом до вивчення освітнього компонента «Вступ до романо-германського мовознавства» є загальні знання з філології межах шкільної програми, натомість постреквізитом є ОК «Порівняльна типологія».

3. Зміст освітнього компонента

Тематичний план освітнього компонента

I семестр. Модуль «Вступ до мовознавства»

Розділ 1. Загальні питання мовознавства

Тема 1.1. Мовознавство як наука про мову. Предмет, завдання, місце й значення науки про мову. Галузі мовознавства. Методи дослідження мови. Діахронія і синхронія. Мова, її природа й функції. Структура мови. Системний характер будови мови

Розділ 2. Фонетика — наука про звуки людської мови. Фонологія

Тема 2.1. Предмет фонетики. Звуки мови, їхні фізичні властивості. Аспекти вивчення звуків мови

Тема 2.2. Звуки мови, їхня класифікація та функції. Фонетичні одиниці

Розділ 3. Письмо. Графіка. Орфографія

Тема 3.1. Мова й письмо. Графіка та орфографія

Розділ 4. Лексикологія

Тема 4.1. Лексикологія як наука про слово та лексико-семантичну систему мови. Лексичне значення слова. Семасіологія. Лексичне значення слова. Семантичні відношення між словами

Тема 4.2. Лексико-семантична підсистема мови. Лексикографія — предмет і завдання. Фразеологія. Вияв у фразеології національної специфіки мови
Розділ 5. Граматика
Тема 5.1. Граматика — наука, що вивчає будову мови. Частини мови. Граматичне значення слова. Структура слова та його морфемний склад
Тема 5.2. Синтаксис. Речення. Словосполучення
Розділ 6. Класифікація мов світу

II семестр. Модуль «Історія німецької мови»

Розділ 1. Завдання курсу, його цілі та основні положення.

Тема 1.1. Історія німецької мови

1.1.1. Історія німецької мови і її завдання

1.1.2. Загальні дані про германські мови

1.1.3. Індоевропейська мовна родина

1.1.4. Існуючі сьогодні германські мови, їх розповсюдження і класифікація

1.1.5. Давні германці за Цезарем і Тацитом. Союзи племен, побут давніх германців

1.1.6. Словниковий склад германської мови

1.1.7. Давньогерманський шрифт. Найдавніші пам'ятки германських мов.

Тема 1.2. Основні етапи історії німецької мови. Розвиток німецької мови

1.2.1. Періодизація німецької мови

1.2.2. Давньоверхньонімецький період

1.2.3. Середньоверхньонімецький період

1.2.4. Нововверхньонімецький період

1.2.5. Німці як народність в часи феодалізму. Суспільний та державний строй у 8. – 11. ст.

Розділ 2. Давньоверхньонімецький період.

Тема 2.1 Розвиток фонетичного складу

2.1.1. ДВН голосні

2.1.2. Довгі і короткі голосні

2.1.3. Діфтонги

2.1.4. Умлаут

2.1.5. Заломлення

2.1.6. Приголосні

2.1.7. Перший (германський) зсув звуків. Закон Вернера.

2.1.8. Другий (верхньонімецький) зсув звуків.

2.1.9. Ротацізм

2.1.10. Випадіння h на початку складу

2.1.11. Перехід від th в d

Тема 2.2. Морфологія та синтаксис ДВН

2.2.1. Іменник. Відмінювання іменників. Функції артикля у ДВН

2.2.2. Прикметник: слабке та сильне відмінювання прикметників

2.2.3. Дієслово: сильні і слабкі дієслова в ДВН. Часові форми ДВН.

2.2.4. Особливості порядку слів в ДВН

2.2.5. Подвійне заперечення

Тема 2.3 Розвиток словникового запасу в ДВН

2.3.1. Головні джерела збагачення ДВН словникового запасу: словотвір

2.3.2. Головні джерела збагачення ДВН словникового запасу: зміна значення слова

2.3.3. Головні джерела збагачення ДВН словникового запасу: запозичення словникового запасу

Розділ 3. Середньоверхньонімецький період.

Тема 3.1. Особливості фонетичного складу СВН

3.1.1. Поширення умлауту

3.1.2. Послаблення голосних в ненаголошених складах

3.1.3. Зміни в системі приголосних

Тема 3.2. Морфологія та синтаксис СВН

3.2.1. Іменник. Відмінювання іменників

3.2.2. Прикметник. Відмінювання прикметників

3.2.3. Прислівник

3.2.4. Прийменник і його функції

3.2.5. Дієслово. Слабкі і сильні дієслова. Часові форми дієслів.

Тема 3.3. Середньовірна німецька мова: словниковий запас. Основні джерела збагачення СВН словникового запасу

3.3.1. Словотвір

3.3.2. Зміна значення слова

3.3.3. Запозичення з інших мов

Розділ 4. Нововірна німецька мова.

Тема 4.1. Ранньовірна німецька мова

4.1.1. Історичні передумови

4.1.2. Селянська війна

4.1.3. Реформація церкви

Тема 4.2. Епоха реформації та утворення норми національної літературної мови.

4.2.1. Поява німецької національної мови і її подальший розвиток. Діяльність канцелярій

4.2.2. Поява німецької національної мови і її подальший розвиток. Друкарство

4.2.3. Поява німецької національної мови і її подальший розвиток. Значення Лютера для поширення і закріплення норми національної мови

Тема 4.3. Зміни у фонетиці, морфології та синтаксисі нової німецької мови. Словарний склад та шляхи його збагачення у нової німецькій мові.

4.3.1. Розвиток фонетичної системи. Найважливіші зміни в фонетичній системі НВН

4.3.2. Розвиток морфологічної системи. Найважливіші зміни в морфологічній системі НВН

4.3.3. Розвиток синтаксису. Найважливіші зміни в синтаксисі НВН

4.3.4. Розвиток словникового складу НВН

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна:

1. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник / М. П. Кочерган. – 3-тє вид., стер. – Київ : Академія, 2014. – 304 с.
2. Вступ до мовознавства : навчально-методичний посібник з курсу для студентів факультету іноземної філології / укл. Е. Швед, Т. Дацьо, О. Яцків; рец. : О. Барбіл. – Ужгород : УжНУ, 2024. – 30 с.
3. Історія німецької мови : навчально-методичний практикум. Видання друге, доповнене / І.Г. Кулина, О.С. Янер. – Одеса : Фенікс, 2023. – 120 с.

4. Peter von Polenz Geschichte der deutschen Sprache. De Gruyter, 2020. - 255S.

Додаткова:

1. Драгомирецький П., Пена Л. Вступ до мовознавства: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: Фоліант, 2015. 102 с.
2. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Видання друге, перероблене і доповнене. Київ: АТ «Око», 1996. 416 с.
3. Левицький В.О. Історія німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2014. 216 с.
4. Bublyk W.N. Die Geschichte der deutschen Sprache. Kyjiw, 2002. 230 S.

Література знаходиться у методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови та в електронному кампусі.

Навчальний контент

5. Методика опанування освітнього компонента

Силабус освітнього компонента «Вступ до романо-германського мовознавства» розроблений на основі принципу системності та послідовності, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, необхідні для підготовки висококваліфікованих фахівців ступеня бакалавра з філології. Зазначена стратегія передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно-орієнтованого й антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такій послідовності здобувачі вищої освіти можуть отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення навчальної діяльності.

Під час навчання застосовуються: пояснювально-ілюстративний метод; репродуктивний метод; метод проблемно-пошукового навчання, що передбачає осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяючи розвитку когнітивної та творчої активності студентів; активні та інтерактивні методи навчання (експрес-опитування, дискусія); евристичні методи (мозковий штурм, активізація творчого мислення, метод асоціацій та аналогій (активізація асоціативного мислення для генерування нових ідей і пропозицій шляхом зіставлення граматичних явищ німецької та української мов), формулювання питання, які передбачають у відповіді здогадку, припущення тощо). Урізноманітнення форм навчання передбачає роботу в парах, групах, самостійну роботу.

Усі методи і форми навчання орієнтовані на стимулювання пізнавальної діяльності здобувачів, їхньої активності на заняттях, самостійної роботи та креативного мислення, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення освітнього компонента.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей. Для ефективною комунікації використовуються система Електронний кампус, Google Class, платформа Zoom і Telegram.

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Лекції	Практичні	СРС
1	Розділ 1. Загальні питання мовознавства <i>Тема 1. Мовознавство як наука про мову. Предмет, завдання, місце й значення науки про мову. Галузі мовознавства. Методи дослідження мови. Діахронія й синхронія. Мова, її природа та функції. Структура мови. Системний характер будови мови.</i> Лекція 1. Мовознавство — наука про мову. Предмет, завдання й методи науки про мову. Мова та мовлення	2		1
2	Практичне заняття 1. Мова, її природа та функції		2	1

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Лекції	Практичні	СРС
3	Розділ 2. Фонетика — наука про звуки людської мови. Фонологія <i>Тема 1. Предмет фонетики. Звуки мови, їхні фізичні властивості. Аспекти вивчення звуків мови</i> Лекція 2. Фонетика як наука про звуки людської мови. Предмет фонетики. Аспекти вивчення звуків мови. Фізична природа звуків мови. Роль центральної нервової системи у творенні й сприйнятті звуків. Мовний апарат людини	2		1
4	Практичне заняття 2. Предмет фонетики. Звуки мови, їхні фізичні властивості		2	1
5	<i>Тема 2. Звуки мови, їхня класифікація та функції. Фонетичні одиниці</i> Лекція 3. Поняття фонем. Інваріант і варіант фонем. Поняття фонетичної й фонематичної транскрипції. Фонетичне членування звукового потоку: фраза, склад, наголос, інтонація	2		1
6	Практичне заняття 3. Аспекти вивчення звуків мови		2	1
7	Розділ 3. Письмо. Графіка. Орфографія <i>Тема 1. Мова й письмо. Графіка та орфографія</i> Лекція 4. Письмо й науки, що його вивчають. Історична зумовленість виникнення письма. Основні етапи розвитку та типи письма. Співвіднесеність звуку й графеми. Алфавітне письмо й графіка. Орфографія. Принципи орфографії	2		1
8	Практичне заняття 4. Мова й письмо. Графіка та орфографія		2	1
9	Розділ 4. Лексикологія. <i>Тема 1. Лексикологія як наука про слово та лексико-семантичну систему мови. Лексичне значення слова. Семасіологія. Лексичне значення слова. Семантичні відношення між словами</i> Лекція 5. Лексикологія як учення про лексичне значення слова та лексичну систему мови. Поняття лексичної системи мови. Слово як предмет лексикології. Основні функції слова. Лексичне значення слова. Слово й поняття. Семасіологія, семантична структура слова. Слово й лексема. Лексико-семантичні категорії	2		0,5
10	Практичне заняття 5. Лексикологія як наука про слово та лексико-семантичну систему мови. Лексичне значення слова		2	0,5
11	<i>Тема 2. Лексико — семантична підсистема мови. Лексикографія — предмет і завдання. Фразеологія. Вияв у фразеології національної специфіки мови</i> Лекція 6. Зміни в лексичному складі мови. Стилiстичні пласти лексики. Етимологія слова. Ономатологія як наука про власні імена й спеціальні назви. Фразеологія. Джерела фразеології. Лексикографія	2		1,5

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Лекції	Практичні	СРС
12	Практичне заняття 6. Семантичні відношення між словами		2	1,5
13	Розділ 5. Граматика <i>Тема 1. Граматика — наука, що вивчає будову мови. Частини мови. Граматичне значення слова. Структура слова та його морфемний склад</i> Лекція 7. Граматика як учення. Предмет граматики. Розділи граматики. Морфема. Структура слова, його морфемний склад. Зміни у морфемній будові слова	2		1
14	Практичне заняття 7. Лексико–семантична підсистема мови. Лексикографія — предмет і завдання		2	1
15	<i>Тема 2. Синтаксис. Речення. Словосполучення</i> Лекція 8. Синтаксис — учення про речення й сполучення слів у реченні. Різноманітність будови речень у різних мовах. Словосполучення	2		0,5
16	Практичне заняття 8. Фразеологія. Лексикалізація. Вияв у фразеології національної специфіки мови.		2	0,5
17	Розділ 6. Класифікація мов світу <i>Тема 1 Проблеми класифікації мов світу</i> Лекція 9. Проблеми класифікації мов світу — генеалогічна та типологічна класифікація мов. Наукове значення генеалогічної та типологічної класифікації мов. Проблеми й можливості класифікації мов. Ареальна (географічна) й соціальна (функціональна) класифікація мов	2		3
18	Практичне заняття 9. Модульна контрольна робота		2	6
	Разом	18	18	24

Тиждень	Зміст навчального матеріалу	Лекції	Практичні	СРС
1	Розділ 1. Завдання курсу, його цілі та основні положення. <i>Тема 1.1. Історія німецької мови</i> Лекція 1. Історія німецької мови і її завдання, загальні дані про германські мови, індоєвропейська мовна родина, існуючі сьогодні германські мови, їх розповсюдження і класифікація	2		1
2	Практичне заняття 1. Давні германці за Цезарем і Тацитом. Союзи племен, побут давніх германців, словниковий склад германської мови, давньогерманський шрифт, найдавніші пам'ятки германських мов.		2	1
3	<i>Тема 1.2. Основні етапи історії німецької мови. Розвиток німецької мови</i> Лекція 2. Періодизація німецької мови, давньовірхньонімецький період, середньо-вірхньонімецький період, нововірхньонімецький період	2		1
4	Практичне заняття 2. Німці як народність в часи феодалізму. Суспільний та державний строй у 8. – 11. ст.		2	1

5	Розділ 2. Давньоверхньонімецький період. Тема 2.1 Розвиток фонетичного складу ДВН Лекція 3. ДВН голосні, довгі і короткі голосні, діфтонги, умлаут, заломлення.	2		1
6	Практичне заняття 3. ДВН приголосні, перший (германський) зсув звуків, закон Вернера, другий (верхньонімецький) зсув звуків, ротацізм, випадіння h на початку складу, перехід від th в d		2	1
7	Тема 2.2. Морфологія та синтаксис ДВН Лекція 4. Іменник. Відмінювання іменників, функції артиклю у ДВН. Прикметник: слабке та сильне відмінювання прикметників. Дієслово: сильні і слабкі дієслова в ДВН.	2		1
8	Практичне заняття 4. Часові форми ДВН. Особливості порядку слів в ДВН. Подвійне заперечення.		2	1
9	Тема 2.3 Розвиток словникового запасу в ДВН Лекція 5. Головні джерела збагачення ДВН словникового запасу: словотвір та зміна значення слова	2		0,5
10	Практичне заняття 5. Головні джерела збагачення ДВН словникового запасу: запозичення словникового запасу		2	0,5
11	Розділ 3. Середньоверхньонімецький період. Тема 3.1. Особливості фонетичного складу СВН Лекція 6. Поширення умлауту, послаблення голосних в ненаголошених складах	2		1
12	Практичне заняття 6. Зміни в системі приголосних СВН.		2	1,5
13	Тема 3.2. Морфологія та синтаксис СВН Лекція 7. Іменник. Відмінювання іменників. Прикметник. Відмінювання прикметників. Прислівник. Прийменник. Дієслово в СВН. Слабкі і сильні дієслова. Часові форми дієслів	2		1
14	Практичне заняття 7. Середньоверхньонімецькій мова: словниковий запас. Основні джерела збагачення СВН словникового запасу.		2	0,5
15	Розділ 4. Нововержньонімецький період. Тема 4.1. Ранньонововерхньонімецький період Лекція 8. Історичні передумови Селянська війна, реформація церкви, епоха реформації та утворення норми національної літературної мови. Діяльність канцелярій, друкарство, значення Лютера для поширення і закріплення норми національної мови	2		1
16	Практичне заняття 8. Зміни у фонетиці, морфології та синтаксисі ново верхньонімецької мови. Словарний склад та шляхи його збагачення у ново верхньонімецькій мові.		2	1
17	Підсумкова контрольна робота. Оголошення рейтингу	2		3
18	Залік		2	6
	Разом	18	18	24

Самостійна робота студента

Освітній компонент передбачає такі види самостійної роботи: підготовка до практичних занять, підготовка до експрес-контролів, та підготовка до заліку. Час, відведений на кожен з цих видів самостійної роботи, вказаний у п. 5.

Політика та контроль

6. Політика освітнього компонента

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях, тому невідвідування занять суттєво знижує рейтинг студента. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/182>

Інклюзивне навчання

Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Використання інструментів штучного інтелекту

Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

7. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента(-ки) з освітнього компонента складається з балів, що він/вона отримує за:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Експрес-опитування на лекціях	21%	3	7	21
2.	Робота на практичних заняттях	48%	3	16	48
3.	МКР	16%	16	1	16
4	Підсумкова контрольна робота	15%	15	1	15
	Всього				100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії нарахування балів:

Критерії оцінювання відповіді на експрес-опитуванні під час лекцій:

«відмінно» = 3-2,7 бала – правильна відповідь на питання (не менше 90% потрібної інформації);
«добре» = 2,6-2,2 бала – правильна відповідь на питання з незначними недоліками (не менше 75% потрібної інформації);
«задовільно» = 2,1-1,8 бала – відповідь на питання з суттєвими недоліками (не менше 60% потрібної інформації);
«незадовільно» = 0 балів - неправильна відповідь на питання, відсутність відповіді.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

«відмінно» = 3-2,7 бала (повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання, відповідність змісту, виконання всіх практичних завдань);
«добре» = 2,6-2,2 бала (достатньо повна відповідь або повна відповідь з незначними неточностями; виконані всі завдання, але з незначними зауваженнями);
«задовільно» = 2,1-1,8 бала (неповна відповідь, не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання; практичні завдання виконані не всі або із значними зауваженнями);
«незадовільно» = 0 балів (питання не висвітлено, незадовільна відповідь зі значними помилками або відсутність відповіді, завдання не виконані або виконані невірно).

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота складається з **4 завдань**.

Ваговий бал за виконання кожного завдання **4 бала**.

- **4-3,6 бала** («відмінно») – безпомилково правильне виконання завдання (не менше 90% потрібної інформації);
- **3,5-3 бала** («добре») – правильне виконання завдання з незначними недоліками (не менше 75% потрібної інформації);
- **2,9-2,4 бала** («задовільно») – виконання завдання з допущенням помилок (не менше 60% потрібної інформації);
- **0 балів** («незадовільно») – якість виконаного завдання не відповідає вимогам мінімальної задовільної оцінки, завдання не зараховано.

Підсумкова контрольна робота

Підсумкова контрольна робота складається з **15 завдань** кожне з яких оцінюється в **1 бал**. Студент отримує відповідну кількість балів за виконану роботу за умови, якщо виконано мінімум 60% завдань. Тобто мінімальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу становить **9 балів**, максимальна – **15 балів** (в залежності від набраних балів).

Якщо студент не подолав нижню межу позитивного оцінювання, тобто набрав **8 балів і менше**, то така робота вважається не зарахованою і оцінюється в **0 балів**.

КАЛЕНДАРНИЙ КОНТРОЛЬ

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація Осінній семестр	8-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 6 балів
Друга атестація Осінній семестр	15-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 10 балів
Перша атестація Весняний семестр	8-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 24 балів

Друга атестація Весняний семестр	15-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 30 балів

СЕМЕСТРОВА АТЕСТАЦІЯ СТУДЕНТІВ

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента. Здобувач отримує позитивну залікову оцінку за результатами його роботи протягом семестру, якщо у підсумку він набрав не менше 60 балів та виконав умови допуску до семестрового контролю. Умовою допуску до семестрового контролю є позитивна оцінка за підсумкову контрольну роботу (не менше 8 балів) та за МКР (не менше 10 балів).

Студент виконує залікову контрольну роботу, якщо а) він виконав умови допуску до заліку, але його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 60 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента. Якщо здобувач виконує залікову контрольну роботу, його попередній рейтинг скасовується і він отримує остаточну оцінку за її результатами.

Залікова контрольна робота оцінюється у 100 балів і містить 100 тестових питань однакової складності (пропорційно з усіх розділів програми). Вона проводиться у письмовій формі та складається з двох блоків, які відповідають змісту силабусу I і II семестрів. Кожен з цих блоків оцінюється у 50 балів. За правильну відповідь на кожне з яких студент отримує 1 бал. Таким чином, студент повинен дати відповідь мінімум на 60 запитань для отримання мінімальної позитивної оцінки, набравши 60 балів. До написання залікової контрольної роботи допускаються студенти з будь-яким рейтингом.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Бали	Оцінка за університетською шкалою
100 ... 95	Відмінно
94 ... 85	Дуже добре
84 ... 75	Добре
74 ... 65	Задовільно
64 ... 60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

8. Додаткова інформація з освітнього компонента

Відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, **набутих у неформальній / інформальній освіті** студенти мають можливість зарахувати результати свого навчання у інших формах освіти (наприклад, сертифікати про проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою). Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/179>

Робочу програму освітнього компонента (силабус):

Розробили

доцент кафедри УМЛК к. філол. н., Онуфрієнко Олена Петрівна
старший викладач кафедри УМЛК Кушлаба Михайло Петрович
старша викладачка кафедри ТППНМ Труцуненко Ірина Іванівна Ухвалено

кафедрою теорії, практики та перекладу німецької мови ФЛ (протокол № 11 від 11.06.2024 р.)

Погоджено

Методичною комісією ФЛ (протокол №12 від 26.06.2024 р.)